

ÇFARË JANË IST-TË?

Infeksionet seksualisht të transmetueshme (IST) janë sëmundje që kalohen nga një person te tjetri përmes kontaktit seksual vaginal, oral ose anal.

Ato shkaktohen nga baktere, viruse ose parazitë dhe prekin si gratë, ashtu edhe burrat.

Sipas OBSH-së, mbi 1 milion njerëz infektohen çdo ditë me një IST. Shumica e njerëzve nuk janë të vetëdijshëm për infeksionin, sepse shpesh nuk kanë simptoma.

SI PËRHAPEN IST-TË?

Përmes marrëdhënieve seksuale të pambrojtura (nëpërmjet spermës, gjakut apo lëngjeve vaginale)

Nga nëna te foshnja gjatë shtatzënisë, lindjes apo gjidhënies

Përmes përdorimit të përbashkët të gjilpërave apo mjeteve të mprehta

Më rrallë, përmes transfuzionit të gjakut të pa testuar

"IST-të nuk transmetohen përmes përqafimeve, ndarjes së ushqimit apo përdorimit të të njëjtës tualet."

Nëse nuk trajtohen, këto infeksione mund të ndikojnë në shëndetin riprodhues, të shkaktojnë vështirësi në shtatzëni, infertilitet dhe rritje të rrezikut për infeksione të tjera.

IST-TË MË TË ZAKONSHME

Klamidia

Gonorreja

Sifilisi

Herpesi gjenital

Hepatiti B

Lythat gjenitale (HPV)

HIV/AIDS

SIMPTOMAT MË TË ZAKONSHME

Rrjedhje jo e zakonshme
nga organet gjenitale

Djegje ose dhimbje gjatë
urinimit

Plagë, ulçera ose kruarje në
zonën gjenitale

Dhimbje gjatë marrëdhënieve
seksuale

Dhimbje në pjesën e poshtme
të barkut (te gratë)

Në shumë raste nuk ka asnjë
simptomë. Prandaj, testimi i rregullt
është mënyra e vetme për ta ditur me
siguri nëse jeni të infektuar.

SI TË MBROHESH?

- Përdorni gjithmonë
prezervativë
- Bëni testime rregullisht
- Vaksinohuni kundër HPV dhe
Hepatitit B
- Mbani higjienë të mirë
personale
- Bëni testime gjatë
shtatzënisë

PSE ËSHTË I RËNDËSISHËM TESTIMI?

*Testimi është i shpejtë, i saktë
dhe konfidencial.*

Trajtimi i hershëm:

Parandalon komplikimet;
Mbron shëndetin tënd dhe
të partnerit;

Ndihmon në ndalimin e
përhapjes së infeksioneve.

*"Një test i thjeshtë mund të të
mbrojë ty dhe personin që do."*

A MUND TË SHKAKTOJNË IST-TË PROBLEME SHËNDETËSORE TE GRATË?

Po. Disa IST mund të përhapen në mitrën dhe tubat fallopiane të gruas, duke shkaktuar sëmundjen inflamatore të pelvisit (PID).

Infeksionet që nuk trajtohen mund të çojnë në infertilitet dhe shtatzëni jashtë mitre, të cilat mund të shkaktojnë komplikime serioze, përfshirë vdekjen e fetusit ose të nënës.

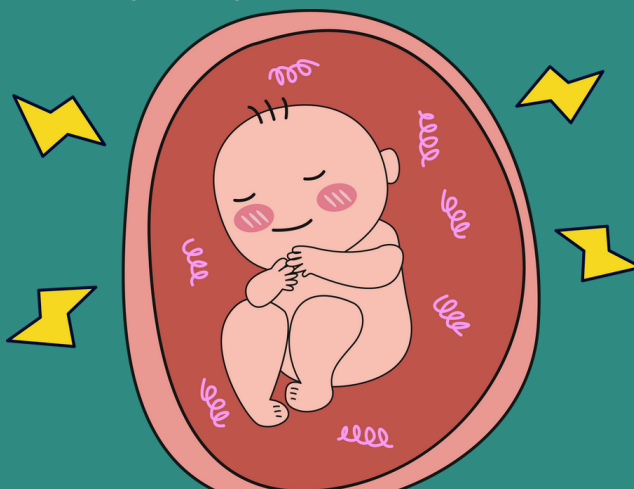
Disa IST, si HPV dhe Hepatiti B, lidhen gjithashtu me kancerin e qafës së mitrës dhe të mëlçisë. IST-të mund të transmetohen nga nëna te foshnja gjatë shtatzënisë, lindjes ose gjidhënies nëse nuk trajtohen siç duhet.

PO NËSE JAM SHTATZËNË?

Nëse je shtatzënë dhe mendon se mund të kesh një IST, ose nëse ke simptoma, kontakto menjëherë mjekun tënd.

Shumica e IST-ve mund të trajtohen në mënyrë të sigurt gjatë shtatzënisë për të mbrojtur si ty ashtu edhe foshnjën tënde.

Testimi dhe trajtimi i hershëm ndihmojnë në parandalimin e problemeve serioze shëndetësore për të porsalindurin.

KU MUND TË KËSHILLOHENI DHE TESTOHENI NË KOSOVË?

- Qendrat Kryesore të Mjekësisë Familjare (QKMF-të)
- Spitalet Rajonale të Shëndetit Publik (Ferizaj, Mitrovicë, Pejë, Prizren, Gjiilan, Gjakovë)
- Spitalet Rajonale – *Repartet e Gjinekologjisë*
- Instituti Kombëtar i Shëndetësisë Publike të Kosovës (IKShPK) – *Departamenti i Mikrobiologjisë, Prishtinë*
- QKUK – *Klinika Gjinekologjike Obstetrike, Klinika e Dermatovenerologjisë dhe Klinika Infektive*
- Organizatat Joqeveritare: *Labirinti, CSGD, KOPF – ofrojnë këshillim dhe informim falas*

Kujdesu për Shëndetin Seksual dhe Riprodhues

**Kujdesi nuk është turp –
është tërheqës.**

S'KA TURP ME U TESTU!

Të testohesh është guxim,
përgjegjësi dhe dashuri për
veten.

**Informohu. Testohu.
Mbrohu.**

#SkaTurpMeUTestu #IST
#Testohu
#ShëndetPërTëGjithë
#StopStigmës
#MbrojtjaËshtëForcë
#NdaloPërhapjen
#VetëdijePërIST

Kjo broshurë është përgatitur
nga Aksioni për Nëna dhe
Fëmijë (AMC) në kuadër të
Projektit *"Reduktimi i
Transmetimit të IST-ve dhe
Përmirësimi i Shëndetit Seksual"*
të Fondit të Kanadasë për
Iniciativa Lokale (CFLI) në
Kosovë.

Përmbajtja e këtij materiali
është përgjegjësi e AMC-së
dhe nuk pasqyron
domosdoshmërisht qëndrimet e
Qeverisë së Kanadasë.

CFLI/FCIL
Canada Fund for Local Initiatives
Fonds canadien d'initiatives locales

